

**Γνώμη 15/2021 σχετικά με το σχέδιο εκτελεστικής
απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σύμφωνα με την
οδηγία (ΕΕ) 2016/680 σχετικά με την επάρκεια της
προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο
Ηνωμένο Βασίλειο**

Εκδόθηκε στις 13 Απριλίου 2021

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Ιστορικό εκδόσεων

Έκδοση 1.1	6 Ιουλίου 2021	Αλλαγή στη μορφοποίηση
Έκδοση 1.0	13 Απριλίου 2021	Έκδοση της γνώμης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
2	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
2.1	Το πλαίσιο προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου.....	6
2.2	Έκταση της αξιολόγησης του ΕΣΠΔ.....	7
2.3	Γενικές παρατηρήσεις και ανησυχίες	9
2.3.1	Διεθνείς δεσμεύσεις που έχει αναλάβει το Ηνωμένο Βασίλειο	9
2.3.2	Πιθανή μελλοντική απόκλιση του πλαισίου προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου	9
3	ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΑΠΟ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	11
3.1	Καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής	11
3.2	Εγγυήσεις, δικαιώματα και υποχρεώσεις	12
3.2.1	Επεξεργασία βάσει «συγκατάθεσης» του υποκειμένου των δεδομένων	12
3.2.2	Ατομικά δικαιώματα.....	13
3.2.2.1	Πιστοποιητικά εθνικής ασφάλειας	13
3.2.2.2	Αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων στο πλαίσιο της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου	14
3.2.3	Περαιτέρω διαβιβάσεις.....	14
3.2.4	Περαιτέρω επεξεργασία, συμπεριλαμβανομένης της περαιτέρω κοινοποίησης για σκοπούς εθνικής ασφάλειας.....	17
3.3	Εποπτεία και επιβολή.....	18

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων

Έχοντας υπόψη το άρθρο 51 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου¹ (στο εξής: οδηγία για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου),

Έχοντας υπόψη τα άρθρα 12 και 22 του εσωτερικού κανονισμού του,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΗ:

1 ΠΕΡΙΛΗΨΗ

1. Στις 19 Φεβρουαρίου 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε σχέδιο εκτελεστικής απόφασης (στο εξής: σχέδιο απόφασης) σχετικά με την επάρκεια της παρεχόμενης από το Ηνωμένο Βασίλειο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με την οδηγία για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου². Στη συνέχεια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία για την επίσημη έκδοση της απόφασης.
2. Την ίδια ημερομηνία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (στο εξής: ΕΣΠΔ)³. Η αξιολόγηση του ΕΣΠΔ σχετικά με την επάρκεια του επιπέδου προστασίας που παρέχεται στο Ηνωμένο Βασίλειο πραγματοποιήθηκε βάσει της εξέτασης του ίδιου του σχεδίου απόφασης, καθώς και βάσει ανάλυσης της τεκμηρίωσης που έθεσε στη διάθεσή του η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
3. Το ΕΣΠΔ χρησιμοποίησε ως κύρια έγγραφα αναφοράς για το έργο αυτό τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου⁴ που εξέδωσε στις 2 Φεβρουαρίου 2021, καθώς και τη σχετική νομολογία που αντικατοπτρίζεται στις συστάσεις 02/2020 του ΕΣΠΔ σχετικά με τις Ευρωπαϊκές Βασικές Εγγυήσεις για τα μέτρα παρακολούθησης⁵.
4. Βασικός στόχος του ΕΣΠΔ είναι να παράσχει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη γνώμη του σχετικά με την επάρκεια του επιπέδου προστασίας που παρέχεται στα φυσικά πρόσωπα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ότι το ΕΣΠΔ δεν αναμένει ότι το νομικό πλαίσιο του Ηνωμένου Βασιλείου θα αναπαραγάγει το ευρωπαϊκό δίκαιο για την προστασία των δεδομένων.

¹ ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89.

² Βλ. δελτίο Τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Προστασία δεδομένων: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κινεί τη διαδικασία σχετικά με τις ροές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς το Ηνωμένο Βασίλειο, 19 Φεβρουαρίου 2021, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_21_661.

³ Ό.π.

⁴ Βλ. τις συστάσεις 1/2021 του ΕΣΠΔ σχετικά με τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, που εκδόθηκαν στις 2 Φεβρουαρίου 2021, https://edpb.europa.eu/system/files/2021-05/recommendations012021onart.36led.pdf_el.pdf.

⁵ Βλ. τις συστάσεις 02/2020 του ΕΣΠΔ σχετικά με τις Ευρωπαϊκές Βασικές Εγγυήσεις για τα μέτρα παρακολούθησης, που εκδόθηκαν στις 10 Νοεμβρίου 2020, https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/recommendations/recommendations-022020-european-essential-guarantees_el.

5. Ωστόσο, το ΕΣΠΔ υπενθυμίζει ότι, για να θεωρηθεί ότι παρέχει επαρκές επίπεδο προστασίας, το άρθρο 36 της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου και η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΔΕΕ) απαιτούν η νομοθεσία της τρίτης χώρας να ευθυγραμμίζεται με την ουσία των θεμελιωδών αρχών που κατοχυρώνονται στην εν λόγω οδηγία. Στον τομέα της προστασίας των δεδομένων, το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι υπάρχει στενή ευθυγράμμιση μεταξύ του πλαισίου που θεσπίζει η οδηγία για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου και του νομικού πλαισίου του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά ορισμένες βασικές διατάξεις, όπως, για παράδειγμα όσον αφορά τις σχετικές έννοιες (π.χ. «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»· «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»· «υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων»)· τους λόγους σύννομης και θεμιτής επεξεργασίας για νόμιμους σκοπούς· τον περιορισμό του σκοπού· την ποιότητα των δεδομένων και την αναλογικότητα· τη διατήρηση, την ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα των δεδομένων· τη διαφάνεια· τις ειδικές κατηγορίες δεδομένων· την αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων και την κατάρτιση προφίλ.
6. Το ΕΣΠΔ συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμπληρώσει την ανάλυσή της με πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη μηχανισμού για την ενημέρωση των αρμόδιων αρχών των οικείων κρατών μελών σχετικά με την τυχόν περαιτέρω επεξεργασία ή κοινολόγηση από τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου στις οποίες διαβίβασαν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και να διευκρινίσει την αποτελεσματικότητά του στο πλαίσιο της έννομης τάξης του Ηνωμένου Βασιλείου.
7. Το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι οι διατάξεις του μέρους 3 κεφάλαιο 5 του νόμου του 2018 για την προστασία των δεδομένων (Data Protection Act 2018, στο εξής: DPA 2018) παρέχουν όντως, καταρχήν, επίπεδο προστασίας που είναι ουσιαστικά ισοδύναμο με εκείνο που εγγυάται το δίκαιο της ΕΕ, όσον αφορά τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρχή επιβολής του νόμου του Ηνωμένου Βασιλείου σε τρίτη χώρα.
8. Μολονότι το ΕΣΠΔ σημειώνει τη δυνατότητα του Ηνωμένου Βασιλείου, βάσει του νομικού του πλαισίου, να αναγνωρίζει εδάφη ως παρέχοντα επαρκές επίπεδο προστασίας των δεδομένων υπό το πρίσμα του πλαισίου προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου, το ΕΣΠΔ επιθυμεί να τονίσει ότι αυτό ενδέχεται να δημιουργήσει πιθανούς κινδύνους όσον αφορά την προστασία που παρέχεται στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία διαβιβάζονται από την ΕΕ, ιδίως αν, στο μέλλον, το πλαίσιο προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου αποκλίνει από το κερτημένο της ΕΕ. **Ως εκ τούτου, για τις ανωτέρω περιπτώσεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εκπληρώσει τον εποπτικό της ρόλο και, σε περίπτωση που δεν διατηρηθεί το ουσιαστικά ισοδύναμο επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται από την ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης της απόφασης επάρκειας προκειμένου να θεσπιστούν ειδικές εγγυήσεις για τα δεδομένα που διαβιβάζονται από την ΕΕ και/ή να ανασταλεί η απόφαση επάρκειας.**
9. **Τέλος, όσον αφορά τις διεθνείς συμφωνίες που έχουν συναφθεί μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και τρίτων χωρών,** η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλείται να εξετάσει την αλληλεπίδραση μεταξύ του πλαισίου προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου και των διεθνών δεσμεύσεών του, ιδίως προκειμένου να διασφαλιστεί η διατήρηση του επιπέδου προστασίας όταν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διαβιβάζονται από την ΕΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει της απόφασης επάρκειας του Ηνωμένου Βασιλείου και στη συνέχεια διαβιβάζονται σε άλλες τρίτες χώρες· και να παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις και να αναλαμβάνει σχετική δράση, όπου απαιτείται, σε περίπτωση που η σύναψη διεθνών συμφωνιών μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και τρίτων χωρών ενδέχεται να υπονομεύσει το επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπεται στην ΕΕ.

10. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι η έναρξη ισχύος της συμφωνίας μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και των ΗΠΑ για την πρόσβαση σε ηλεκτρονικά δεδομένα για τον σκοπό της καταπολέμησης του σοβαρού εγκλήματος (στο εξής: συμφωνία Ηνωμένου Βασιλείου – ΗΠΑ για τον νόμο CLOUD)⁶ ενδέχεται να επηρεάσει τις περαιτέρω διαβιβάσεις από τις αρχές επιβολής του νόμου στο Ηνωμένο Βασίλειο, ιδίως όσον αφορά την έκδοση και διαβίβαση εντολών σύμφωνα με το άρθρο 5 της συμφωνίας Ηνωμένου Βασιλείου – ΗΠΑ για τον νόμο CLOUD.
11. Το ΕΣΠΔ συνιστά επίσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρακολουθεί συνεχώς αν η σύναψη μελλοντικών συμφωνιών με τρίτες χώρες για τους σκοπούς της συνεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου, οι οποίες παρέχουν νομική βάση για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις εν λόγω χώρες, θα μπορούσε να επηρεάσει τους όρους για την περαιτέρω κοινοποίηση των συλλεγόμενων πληροφοριών, και ιδίως αν οι διατάξεις των εν λόγω διεθνών συμφωνιών ενδέχεται να επηρεάσουν την εφαρμογή του δικαίου του Ηνωμένου Βασιλείου για την προστασία των δεδομένων και να προβλέψουν περαιτέρω περιορισμούς ή εξαιρέσεις όσον αφορά την περαιτέρω χρήση και την κοινολόγηση στο εξωτερικό πληροφοριών που συλλέγονται για σκοπούς επιβολής του νόμου. Το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι οι εν λόγω πληροφορίες και αξιολογήσεις είναι απαραίτητες προκειμένου να είναι δυνατός η ολοκληρωμένος έλεγχος του επιπέδου προστασίας που παρέχεται από το νομοθετικό πλαίσιο και τις πρακτικές του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά την κοινολόγηση στο εξωτερικό.

2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2.1 Το πλαίσιο προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου

12. Το πλαίσιο προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο ενωσιακό πλαίσιο προστασίας των δεδομένων [συγκεκριμένα, στην οδηγία για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου και στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (στο εξής: ΓΚΠΔ)], γεγονός που οφείλεται στο ότι το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν κράτος μέλος της ΕΕ έως τις 31 Ιανουαρίου 2020. Επιπλέον, ο DPA 2018, ο οποίος άρχισε να ισχύει στις 23 Μαΐου 2018 και ο οποίος κατήργησε τον νόμο του Ηνωμένου Βασιλείου του 1998 για την προστασία των δεδομένων, μέσω του τρίτου μέρους του, μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, ενώ, περαιτέρω, εξειδικεύει την εφαρμογή του ΓΚΠΔ στο δίκαιο του Ηνωμένου Βασιλείου και αναθέτει εξουσίες και καθήκοντα στην εθνική εποπτική αρχή προστασίας των δεδομένων, δηλ. στο Γραφείο του Επιτρόπου Πληροφοριών του Ηνωμένου Βασιλείου (στο εξής: ICO).
13. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 12 του σχεδίου απόφασης, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου θέσπισε τον νόμο του 2018 για την αποχώρηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση [European Union (Withdrawal) Act 2018], ο οποίος ενσωματώνει την άμεσα ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ στο δίκαιο του Ηνωμένου Βασιλείου. Βάσει του νόμου αυτού, οι υπουργοί του Ηνωμένου Βασιλείου έχουν την εξουσία να θεσπίσουν παράγωγο δίκαιο, μέσω νομοθετικών πράξεων, ώστε να επιφέρουν

⁶ Βλ. Agreement between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the United States of America on Access to Electronic Data for the Purpose of Countering Serious Crime, Ουάσινγκτον, ΗΠΑ, 3 Οκτωβρίου 2019.

τις αναγκαίες τροποποιήσεις στο διατηρούμενο δίκαιο της ΕΕ σε συνέχεια της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση, προκειμένου να το προσαρμόσουν στο εθνικό πλαίσιο.

14. Κατά συνέπεια, το σχετικό νομικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου⁷ αποτελείται από:

- τον γενικό κανονισμό του Ηνωμένου Βασιλείου για την προστασία των δεδομένων (στο εξής: ΓΚΠΔ του Ηνωμένου Βασιλείου), όπως ενσωματώθηκε στο δίκαιο του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του νόμου του 2018 για την αποχώρηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τροποποιήθηκε με τους κανονισμούς του 2019 για την προστασία των δεδομένων, την ιδιωτική ζωή και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (τροποποιήσεις κ.λπ.) (έξοδος από την ΕΕ) [Data Protection, Privacy and Electronic Communications (Amendment Etc.) (EU Exit) Regulations 2019, στο εξής: κανονισμοί DPPEC 2019].
- τον DPA 2018, όπως τροποποιήθηκε με τους κανονισμούς DPPEC 2019, και τους κανονισμούς του 2020 για την προστασία των δεδομένων, την ιδιωτική ζωή και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (τροποποιήσεις κ.λπ.) (έξοδος από την ΕΕ) [Data Protection, Privacy and Electronic Communications (Amendment Etc.) (EU Exit) Regulations 2020]· και
- τον νόμο του 2016 για τις ερευνητικές εξουσίες (Investigatory Powers Act 2016, στο εξής: IPA 2016)

(στο εξής συλλογικά: πλαίσιο προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου).

2.2 Έκταση της αξιολόγησης του ΕΣΠΔ

15. Το σχέδιο απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι το αποτέλεσμα αξιολόγησης του πλαισίου προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου, την οποία ακολούθησαν συζητήσεις με την κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου. Σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, το ΕΣΠΔ οφείλει να παράσχει ανεξάρτητη γνωμοδότηση σχετικά με τις διαπιστώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, να εντοπίσει τυχόν αδυναμίες στο πλαίσιο επάρκειας και να υποβάλει κατά το δυνατόν προτάσεις για την αντιμετώπισή τους.
16. Όπως αναφέρεται στα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, «οι πληροφορίες που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέχει στο ΕΣΠΔ θα πρέπει να είναι εξαντλητικές και να δίνουν στο ΕΣΠΔ τη δυνατότητα να αξιολογήσει την ανάλυση που διενήργησε η Επιτροπή όσον αφορά το επίπεδο προστασίας των δεδομένων στην τρίτη χώρα ή τον διεθνή οργανισμό»⁸.
17. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι το ΕΣΠΔ έλαβε μόνο μέρος των συναφών για την εξέταση του νομικού πλαισίου του Ηνωμένου Βασιλείου εγγράφων εγκαίρως. Το ΕΣΠΔ έλαβε το μεγαλύτερο μέρος της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου στην οποία παραπέμπει το σχέδιο απόφασης μέσω συνδέσμων που παρατίθενται στο εν λόγω σχέδιο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να

⁷ Ως ημερομηνία λήξης της μεταβατικής περιόδου ορίστηκε η 31η Δεκεμβρίου 2020, ημερομηνία μετά την οποία το δίκαιο της ΕΕ δεν εφαρμόζεται πλέον στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ως ημερομηνία λήξης της «περιόδου-γέφυρας» ορίστηκε η 30ή Ιουνίου 2021 το αργότερο, η περίοδος δε αυτή αναφέρεται στην πρόσθετη περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν θεωρείται διαβίβαση.

⁸ Βλ. συστάσεις 1/2021 σχετικά με τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, σημείο 15, σ. 6.

παράσχει στο ΕΣΠΔ γραπτές εξηγήσεις και δεσμεύσεις από το Ηνωμένο Βασίλειο σχετικά με τις συζητήσεις μεταξύ των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με την εν λόγω διαδικασία⁹.

18. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και δεδομένου του περιορισμένου χρονικού διαστήματος (2 μήνες) που παρασχέθηκε στο ΕΣΠΔ για την έκδοση της παρούσας γνώμης, το ΕΣΠΔ επέλεξε να επικεντρωθεί σε ορισμένα συγκεκριμένα σημεία που παρουσιάζονται στο σχέδιο απόφασης και να παράσχει την ανάλυση και τη γνώμη του σχετικά με αυτά. Κατά την ανάλυση του δικαίου και των πρακτικών μιας τρίτης χώρας η οποία μέχρι προσφάτως ήταν κράτος μέλος της ΕΕ, είναι προφανές ότι το ΕΣΠΔ αναγνώρισε πολλές πτυχές ως ουσιαστικά ισοδύναμες. Δεδομένου του ρόλου του στη διαδικασία έκδοσης διαπίστωσης επάρκειας και του όγκου του δικαίου και των πρακτικών που έπρεπε να αναλυθούν, το ΕΣΠΔ αποφάσισε να εστιάσει την προσοχή του στις πτυχές για τις οποίες θεωρεί ότι υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη να εξεταστούν προσεκτικά.
19. Το ΕΣΠΔ έλαβε υπόψη το εφαρμοστέο ευρωπαϊκό πλαίσιο προστασίας των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των άρθρων 7, 8 και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης της ΕΕ), τα οποία προστατεύουν το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, αντιστοίχως και το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΣΔΑ) για την προστασία του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Πέραν των ανωτέρω, το ΕΣΠΔ εξέτασε τις απαιτήσεις της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, καθώς και τη σχετική νομολογία.
20. Στόχος της διαδικασίας αυτής είναι να παράσχει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή γνωμοδότηση για την αξιολόγηση της επάρκειας του επιπέδου προστασίας στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η έννοια του «επαρκούς επιπέδου προστασίας», η οποία υφίστατο ήδη στο πλαίσιο της οδηγίας 95/46/ΕΚ (αποδιδόμενη με τον όρο «ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας»), έχει αναπτυχθεί περαιτέρω από το ΔΕΕ. Είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ο κανόνας που διατύπωσε το ΔΕΕ στην απόφαση στην υπόθεση Schrems I, δηλαδή ότι, ενώ το «επίπεδο προστασίας» στην τρίτη χώρα πρέπει να είναι «ουσιαστικά ισοδύναμο» με αυτό που εξασφαλίζεται στην ΕΕ, «τα μέσα που χρησιμοποιεί η χώρα αυτή για να εξασφαλίσει αυτό το επίπεδο προστασίας μπορούν να διαφέρουν από αυτά που εφαρμόζονται εντός της Ένωσης»¹⁰. Επομένως, στόχος δεν είναι να αντικατοπτρίζεται σημείο προς σημείο η ευρωπαϊκή νομοθεσία, αλλά να θεσπίζονται οι ουσιώδεις και βασικές απαιτήσεις της υπό εξέταση νομοθεσίας. Η επάρκεια μπορεί να επιτευχθεί μέσω ενός συνδυασμού δικαιωμάτων για τα υποκείμενα των δεδομένων, υποχρεώσεων για όσους επεξεργάζονται δεδομένα ή ασκούν έλεγχο επί τέτοιας

⁹ Τα στοιχεία ως προς τα οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παραπέμπει, στο σχέδιο απόφασής της, σε εξηγήσεις από τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου χωρίς να παρέχει τα έγγραφα των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου που υποστηρίζουν τις εξηγήσεις αυτές είναι τα εξής: τα αποτελέσματα των μεταβατικών διατάξεων και η απουσία διάταξης «λήξης ισχύος» (αιτιολογική σκέψη 87)· παραδείγματα συγκατάθεσης ως κατάλληλης βάσης για την επεξεργασία (υποσημείωση 68)· ο όρος «ανακριβή» ως «εσφαλμένα ή παραπλανητικά» δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (υποσημείωση 79)· το πεδίο αρμοδιοτήτων της ISC (υποσημείωση 245)· το χαμηλό όριο για την υποβολή καταγγελίας ενώπιον του IPT και το γεγονός ότι δεν είναι ασυνήθεις οι περυπτώσεις στις οποίες το IPT διαπιστώνει ότι στην πραγματικότητα ο καταγγέλλων δεν αποτέλεσε ποτέ αντικείμενο έρευνας από δημόσια αρχή (υποσημείωση 263)· ο συνδυασμός εξουσιών που απορρέουν από τη νομοθεσία και το κοινοδίκαιο (υποσημείωση 52)· τα προνόμια που ασκούνται από την κυβέρνηση (υποσημείωση 62)· το γεγονός ότι άλλοι οργανισμοί είναι ελεύθεροι να τηρούν τις αρχές του κώδικα ορθής πρακτικής MoPI, αν το επιθυμούν (υποσημείωση 86).

¹⁰ Βλ. απόφαση του ΔΕΕ της 6ης Οκτωβρίου 2015 στην υπόθεση C-362/14, Maximilian Schrems κατά Data Protection Commissioner, ECLI:EU:C:2015:650, (στο εξής: Schrems I) σκέψεις 73-74.

επεξεργασίας και εποπτείας από ανεξάρτητους φορείς. Ωστόσο, οι κανόνες για την προστασία των δεδομένων είναι αποτελεσματικοί μόνο αν μπορούν να επιβληθούν και αν τηρούνται στην πράξη. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να εξετάζεται όχι μόνο το περιεχόμενο των κανόνων που ισχύουν για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται σε τρίτη χώρα ή σε διεθνή οργανισμό, αλλά και το σύστημα που ισχύει για την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κανόνων αυτών. Οι αποτελεσματικοί μηχανισμοί επιβολής είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την αποτελεσματικότητα των κανόνων για την προστασία των δεδομένων¹¹.

2.3 Γενικές παρατηρήσεις και ανησυχίες

2.3.1 Διεθνείς δεσμεύσεις που έχει αναλάβει το Ηνωμένο Βασίλειο

21. Σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου και τα στοιχεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας αυτής¹², κατά την εξέταση της επάρκειας του επιπέδου προστασίας τρίτης χώρας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τις διεθνείς δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η τρίτη χώρα ή άλλες υποχρεώσεις οι οποίες απορρέουν από τη συμμετοχή της τρίτης χώρας σε πολυμερή ή περιφερειακά συστήματα, ιδίως όσον αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την εφαρμογή των εν λόγω υποχρεώσεων. Επιπλέον, θα πρέπει να συνεκτιμάται η προσχώρηση της τρίτης χώρας στη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 28ης Ιανουαρίου 1981, για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα (στο εξής: σύμβαση 108)¹³ και στο πρόσθετο πρωτόκολλό της¹⁴.
22. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ επικροτεί το γεγονός ότι το Ηνωμένο Βασίλειο έχει προσχωρήσει στην ΕΣΔΑ και υπάγεται στη δικαιοδοσία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ). Επιπλέον, το Ηνωμένο Βασίλειο έχει επίσης προσχωρήσει στη σύμβαση 108 και στο πρόσθετο πρωτόκολλό της, υπέγραψε τη σύμβαση 108+¹⁵ το 2018 και εργάζεται επί του παρόντος για την κύρωσή της.

2.3.2 Πιθανή μελλοντική απόκλιση του πλαισίου προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου

23. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 171 του σχεδίου απόφασης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να λάβει υπόψη ότι, με τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που προβλέπεται στη συμφωνία αποχώρησης¹⁶, το Ηνωμένο Βασίλειο διαχειρίζεται, εφαρμόζει και επιβάλλει το δικό του καθεστώς

¹¹ Βλ. συστάσεις 1/2021 του ΕΣΠΔ σχετικά με τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, σημείο 14, σ. 5.

¹² Βλ. συστάσεις 1/2021 του ΕΣΠΔ σχετικά με τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, σημείο 24, σ. 8.

¹³ Βλ. σύμβαση για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα, σύμβαση 108, 28 Ιανουαρίου 1981.

¹⁴ Βλ. πρόσθετο πρωτόκολλο της σύμβασης για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα, σχετικά με τις εποπτικές αρχές και τις διασυννοριακές ροές δεδομένων, το οποίο άνοιξε προς υπογραφή στις 8 Νοεμβρίου 2001.

¹⁵ Βλ. πρωτόκολλο για την τροποποίηση της σύμβασης για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα (στο εξής: σύμβαση 108+), 18 Μαΐου 2018.

¹⁶ Βλ. συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ L 29 της 31.1.2020, σ. 7).

προστασίας των δεδομένων και ότι μόλις παύσει να ισχύει η διάταξη-γέφυρα¹⁷ του άρθρου FINPROV.10A της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου¹⁸, αυτό μπορεί κάλλιστα να έχει ως αποτέλεσμα τροποποιήσεις ή αλλαγές στο πλαίσιο προστασίας των δεδομένων που αξιολογείται στο σχέδιο απόφασης, καθώς και άλλες σχετικές εξελίξεις.

24. Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να συμπεριλάβει ρήτρα λήξης ισχύος στο σχέδιο απόφασής της¹⁹, ορίζοντας την ημερομηνία λήξης της ισχύος της απόφασης τέσσερα έτη μετά την έναρξη της ισχύος της.
25. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η δυνατότητα των υπουργών του Ηνωμένου Βασιλείου να θεσπίσουν παράγωγο δίκαιο μετά τη λήξη της περιόδου-γέφυρας μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική απόκλιση του πλαισίου προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου από το πλαίσιο της ΕΕ στο μέλλον.
26. Τέλος, εκτός του ότι μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου το Ηνωμένο Βασίλειο δεν δεσμεύεται πλέον από τη νομολογία του ΔΕΕ, οι ήδη εκδοθείσες αποφάσεις του ΔΕΕ, οι οποίες θεωρούνται διατηρούμενη νομολογία στο νομικό πλαίσιο του Ηνωμένου Βασιλείου, ενδέχεται να μη δεσμεύουν πλέον το Ηνωμένο Βασίλειο, δεδομένου ιδίως ότι το Ηνωμένο Βασίλειο έχει τη δυνατότητα να τροποποιήσει το διατηρούμενο δίκαιο της ΕΕ μετά τη λήξη της περιόδου-γέφυρας και ότι το Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου δεν δεσμεύεται από τη διατηρούμενη νομολογία της ΕΕ²⁰.
27. **Λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που συνδέονται με την πιθανή απόκλιση του πλαισίου προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου από το κεκτημένο της ΕΕ μετά τη λήξη της περιόδου-γέφυρας, το ΕΣΠΔ επικροτεί την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να εισαγάγει στο σχέδιο απόφασης ρήτρα λήξης της ισχύος της απόφασης μετά τέσσερα έτη. Ωστόσο, το ΕΣΠΔ επιθυμεί να επισημάνει στο σημείο αυτό τη σημασία του εποπτικού ρόλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής²¹. Πράγματι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί όλες τις σχετικές εξελίξεις στο Ηνωμένο Βασίλειο που ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στην ουσιαστική ισοδυναμία του επιπέδου προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται βάσει της απόφασης επάρκειας του Ηνωμένου Βασιλείου σε συνεχή και μόνιμη βάση από την έναρξη ισχύος της. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να αναλάβει κατάλληλη δράση αναστέλλοντας, τροποποιώντας ή καταργώντας την απόφαση επάρκειας, με βάση τις εκάστοτε περιστάσεις, αν, μετά την έκδοση της απόφασης επάρκειας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ενδείξεις ότι δεν διασφαλίζεται πλέον επαρκές επίπεδο προστασίας στο Ηνωμένο Βασίλειο.**
28. Από την πλευρά του, το ΕΣΠΔ θα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για κάθε σχετική δράση που αναλαμβάνουν οι εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων των κρατών μελών (στο εξής: ΕΑ), και ιδίως για τις καταγγελίες που υποβάλλουν

¹⁷ Ως ημερομηνία λήξης της μεταβατικής περιόδου ορίστηκε η 31η Δεκεμβρίου 2020, μετά την οποία το δίκαιο της ΕΕ δεν εφαρμόζεται πλέον στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ως ημερομηνία λήξης της «περιόδου-γέφυρας» ορίστηκε η 30ή Ιουνίου 2021 το αργότερο, η περίοδος δε αυτή αναφέρεται στην πρόσθετη περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν θεωρείται διαβίβαση.

¹⁸ Βλ. συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου (ΕΕ L 444 της 31.12.2020, σ. 14).

¹⁹ Βλ. άρθρο 4 του σχεδίου απόφασης. Βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 172 του σχεδίου απόφασης.

²⁰ Βλ. άρθρο 6 παράγραφοι 3 έως 6 του νόμου του 2018 για την αποχώρηση από την ΕΕ.

²¹ Βλ. άρθρο 36 παράγραφος 4 της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου.

υποκείμενα δεδομένων στην ΕΕ σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο.

3 ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΑΠΟ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

3.1 Καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής

29. Όσον αφορά τις αιτιολογικές σκέψεις 24 και επόμενες του σχεδίου απόφασης, το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι το σχέδιο απόφασης επάρκειας δεν περιέχει πολλές λεπτομέρειες σχετικά με τις δραστηριότητες και το νομικό πλαίσιο που ισχύει για τις άλλες υπηρεσίες με καθήκοντα επιβολής του νόμου, πλην της αστυνομίας.
30. Για παράδειγμα, στο τμήμα F του επεξηγηματικού πλαισίου του Ηνωμένου Βασιλείου για τις συζητήσεις περί επάρκειας, το οποίο αφορά την επιβολή του νόμου²², αναφέρεται στη σελίδα 11 ότι η Εθνική Υπηρεσία Δίωξης του Εγκλήματος (**National Crime Agency**, στο εξής: NCA) θα μπορούσε να είναι υπηρεσία επιβολής του νόμου ειδικού ενδιαφέροντος, η οποία, μεταξύ άλλων, έχει ευρύτερο καθήκον συλλογής πληροφοριών σχετικά με το έγκλημα. Η NCA περιγράφει την αποστολή της ως συγκέντρωση πληροφοριών από διάφορες πηγές με σκοπό τη μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων ανάλυσης, αξιολόγησης και τακτικής, μεταξύ άλλων μέσω της τεχνικής παρακολούθησης επικοινωνιών και της συγκέντρωσης πληροφοριών από εταίρους επιβολής του νόμου στο Ηνωμένο Βασίλειο και στο εξωτερικό και από υπηρεσίες ασφάλειας και πληροφοριών²³. Η NCA είναι επίσης ένας από τους κύριους συνομιλητές των διεθνών εταίρων επιβολής του νόμου και διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το έγκλημα²⁴.

²² Βλ. UK Government, Explanatory Framework for Adequacy Discussions, Section F: Law Enforcement, 13 Μαρτίου 2020. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/872237/F-Law-Enforcement.pdf.

²³ Βλ. τον ιστότοπο της National Crime Agency, Intelligence: enhancing the picture of serious organised crime affecting the UK, <https://www.nationalcrimeagency.gov.uk/what-we-do/how-we-work/intelligence-enhancing-the-picture-of-serious-organised-crime-affecting-the-uk>.

²⁴ Μολονότι δεν είναι όλες οι πληροφορίες που επεξεργάζεται η NCA δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, σημαντικό μέρος τους μπορεί να είναι προσωπικές πληροφορίες και οι δραστηριότητες που περιγράφονται στο σημείο αυτό διαφέρουν από τις δραστηριότητες της συνήθους αστυνόμευσης, με αποτέλεσμα η αξιολόγηση της πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από τις αρχές επιβολής του νόμου στο Ηνωμένο Βασίλειο να είναι ελλιπής χωρίς διεξοδική αξιολόγηση των δραστηριοτήτων της NCA. Φαίνεται εύλογο να διασφαλιστεί ότι οι αρχές για την προστασία των δεδομένων έχουν το ίδιο νόημα σε όλες τις σχετικές υπηρεσίες επιβολής του νόμου, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η διαφάνεια σχετικά με μια υπηρεσία που βασίζεται ιδιαιτέρως στα δεδομένα, όπως η NCA. Επιπλέον, στην ενότητα «looking to the future» (μελλοντικές εξελίξεις), η ανάλυση συνεχίζεται ως εξής: «Αναζητούμε συνεχώς νέες ευκαιρίες ώστε να συλλέξουμε, να αναπτύξουμε και να ενισχύσουμε παραδοσιακές ικανότητες, με σκοπό να αυξηθεί η ποσότητα και η ποιότητα των πληροφοριών που διατίθενται προς εκμετάλλευση τόσο στο Ηνωμένο Βασίλειο όσο και στο εξωτερικό. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσουμε τη νέα ικανότητα εκμετάλλευσης εθνικών δεδομένων, αξιοποιώντας τις εξουσίες που έχουν ανατεθεί στην υπηρεσία από τον νόμο για τη δίωξη του εγκλήματος και τα δικαστήρια (Crime and Courts Act), ώστε να συνδέουμε, να έχουμε πρόσβαση και να εκμεταλλευόμαστε δεδομένα που τηρούνται σε όλες τις κρατικές υπηρεσίες. [...] Όλες αυτές οι ενέργειες θα αυξήσουν την ευκινησία και την ευελιξία μας ώστε να ανταποκρινόμαστε σε νέες απειλές και να λειτουργούμε με προδραστικό τρόπο, ώστε να συλλέγουμε και να

31. Το ΕΣΠΔ λαμβάνει επίσης υπόψη το γεγονός ότι η Κεντρική Κυβερνητική Υπηρεσία Επικοινωνιών (Government Communications Headquarters, στο εξής: GCHQ), οι δραστηριότητες της οποίας εμπίπτουν τυπικά στο πεδίο εφαρμογής του μέρους 4 του DPA 2018, δηλαδή στην εθνική ασφάλεια, αναλαμβάνει επίσης ενεργό ρόλο για τη μείωση της κοινωνικής και οικονομικής ζημίας που προκαλεί το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα στο Ηνωμένο Βασίλειο, σε στενή συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, την NCA, τη Βασιλική Υπηρεσία Δημόσιων Εσόδων και Τελωνείων (HM Revenue and Customs, στο εξής: HMRC) και άλλες κυβερνητικές υπηρεσίες²⁵. Οι δραστηριότητές της σχετίζονται με την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, της απάτης, άλλων μορφών οικονομικού εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, της εγκληματικής χρήσης της τεχνολογίας, του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, του οργανωμένου εγκλήματος στον χώρο της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της διακίνησης ανθρώπων, της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών, πυροβόλων όπλων και άλλων δραστηριοτήτων παράνομης διακίνησης.
32. Το ΕΣΠΔ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμπληρώσει την ανάλυσή της με ανάλυση των υπηρεσιών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της επιβολής του νόμου οι οποίες φαίνεται ότι έχουν καταστήσει τη συλλογή και την ανάλυση δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, επίκεντρο των καθημερινών δραστηριοτήτων τους, και κυρίως της NCA. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ καλεί την Επιτροπή να εξετάσει διεξοδικότερα υπηρεσίες όπως η GCHQ, οι δραστηριότητες των οποίων εμπίπτουν στο πεδίο τόσο της επιβολής του νόμου όσο και της εθνικής ασφάλειας, καθώς και το νομικό πλαίσιο που τις διέπει όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

3.2 Εγγυήσεις, δικαιώματα και υποχρεώσεις

3.2.1 Επεξεργασία βάσει «συγκατάθεσης» του υποκειμένου των δεδομένων

33. Το ΕΣΠΔ σημειώνει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει στις αιτιολογικές σκέψεις 37 και 38 του σχεδίου απόφασης ότι η **βάση της συγκατάθεσης** δεν θεωρείται συναφής στο πλαίσιο της επάρκειας, καθώς, σε περιπτώσεις διαβίβασης, η αρχή επιβολής του νόμου του Ηνωμένου Βασιλείου δεν συλλέγει απευθείας από το υποκείμενο των δεδομένων τα δεδομένα βάσει συγκατάθεσης.
34. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ υπενθυμίζει ότι το άρθρο 36 παράγραφος 2 στοιχείο α) της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου απαιτεί την εξέταση διαφόρων στοιχείων τα οποία δεν περιορίζονται στην περίπτωση των διαβιβάσεων και τα οποία περιλαμβάνουν «το κράτος δικαίου, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, τη σχετική νομοθεσία, τόσο γενική όσο και τομεακή, μεταξύ άλλων όσον αφορά [...] το ποινικό δίκαιο».
35. Η συγκατάθεση στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου μπορεί να είναι συναφής ως νομική βάση για την επεξεργασία δεδομένων, ως πρόσθετη εγγύηση ή γενικότερα ως βάση για την άσκηση ερευνητικών εξουσιών που οδηγούν στη συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για παράδειγμα η συγκατάθεση τρίτου για την έρευνα εγκαταστάσεων του ή τη δήμευση αποθηκευμένων δεδομένων.
36. Το ΕΣΠΔ επισημαίνει, με βάση επίσης τις πληροφορίες που παρέχονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 38 του σχεδίου απόφασης, ότι η χρήση της συγκατάθεσης, όπως προβλέπεται

αναλύουμε στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με αναδυόμενες απειλές για να είμαστε σε θέση να αναλαμβάνουμε δράση προτού οι απειλές αυτές γίνουν πραγματικότητα».

²⁵ Βλ. τον ιστότοπο της GCHQ, Mission, Serious and Organised Crime, <https://www.gchq.gov.uk/section/mission/serious-crime>.

στο καθεστώς του Ηνωμένου Βασιλείου, απαιτεί σε κάθε περίπτωση την επίκληση νομικής βάσης. Αυτό σημαίνει ότι, ακόμη και αν η αστυνομία έχει εκ του νόμου εξουσίες επεξεργασίας των δεδομένων για τους σκοπούς της διεξαγωγής έρευνας, σε ορισμένες ειδικές περιστάσεις (για παράδειγμα για τη συλλογή δείγματος DNA), η αστυνομία μπορεί να κρίνει σκόπιμο να ζητήσει τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων.

37. Το ΕΣΠΔ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναλύει, κατά κανόνα, την πιθανή χρήση της συγκατάθεσης στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου όταν αξιολογεί την επάρκεια τρίτης χώρας βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου.

3.2.2 Ατομικά δικαιώματα

3.2.2.1 Πιστοποιητικά εθνικής ασφάλειας

38. Σύμφωνα με το άρθρο 79 του DPA 2018, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για πιστοποιητικά εθνικής ασφάλειας τα οποία εκδίδονται από υπουργό, μέλος του Υπουργικού Συμβουλίου, γενικό εισαγγελέα ή γενικό εισαγγελέα για τη Σκωτία και τα οποία πιστοποιούν ότι οι περιορισμοί των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στα κεφάλαια 3 και 4 του μέρους 3 του DPA 2018 αποτελούν αναγκαίο και αναλογικό μέτρο για την προστασία της εθνικής ασφάλειας.
39. Σκοπός των πιστοποιητικών αυτών είναι να παρέχουν στους υπευθύνους επεξεργασίας μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου, αποτελούν δε απόδειξη, κατά τεκμήριο, ότι η εθνική ασφάλεια έχει εφαρμογή κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ωστόσο, θα πρέπει να αναφερθεί ότι τα εν λόγω πιστοποιητικά δεν αποτελούν προϋπόθεση για την επίκληση περιορισμών εθνικής ασφάλειας, αλλά, αντιθέτως, αποτελούν μέτρο διαφάνειας²⁶.
40. Το ΕΣΠΔ αντιλαμβάνεται από τα άρθρα 17 και 18 του παραρτήματος 20 του DPA 2018, ότι πιστοποιητικό εθνικής ασφάλειας που είχε εκδοθεί δυνάμει του νόμου του 1998 για την προστασία των δεδομένων (στο εξής: παλαιό πιστοποιητικό) είχε διευρυμένη ισχύ για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του DPA 2018 έως τις 25 Μαΐου 2019. Έως την ημερομηνία αυτή, εκτός εάν είχαν αντικατασταθεί ή ανακληθεί, τα παλαιά πιστοποιητικά αντιμετωπιζόνταν ως εάν είχαν εκδοθεί δυνάμει του DPA 2018. Ωστόσο, όταν δεν υπάρχει ρητή ημερομηνία λήξης σε πιστοποιητικό εθνικής ασφάλειας που έχει εκδοθεί δυνάμει του νόμου του 1998 για την προστασία των δεδομένων, το ΕΣΠΔ αντιλαμβάνεται ότι το εν λόγω πιστοποιητικό θα εξακολουθήσει να έχει ισχύ όσον αφορά την επεξεργασία δυνάμει του νόμου του 1998 για την προστασία των δεδομένων, εκτός εάν το πιστοποιητικό ανακληθεί ή ακυρωθεί²⁷. Παρότι η προστασία που παρέχεται από τα εν λόγω παλαιά πιστοποιητικά περιορίζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του νόμου του 1998 για την προστασία των δεδομένων, το ΕΣΠΔ επισημαίνει το γεγονός ότι μπορούν να εκδοθούν νέα πιστοποιητικά εθνικής ασφάλειας δυνάμει του νόμου του 1998 για την προστασία των δεδομένων για δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβλήθηκαν σε επεξεργασία δυνάμει του νόμου του 1998 για την προστασία των δεδομένων²⁸.

²⁶ Βλ. UK Home Office, The Data Protection Act 2018, National Security Certificates Guidance, Αύγουστος 2020, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/910279/Data_Protection_Act_2018_-_National_Security_Certificates_Guidance.pdf, σ. 4.

²⁷ Βλ. UK Home Office, The Data Protection Act 2018, National Security Certificates Guidance, Αύγουστος 2020, σ. 5.

²⁸ Βλ. UK Home Office, The Data Protection Act 2018, National Security Certificates Guidance, Αύγουστος 2020, σ. 5.

41. Για λόγους πληρότητας, το ΕΣΠΔ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διευκρινίσει στο σχέδιο απόφασης επάρκειας ότι εξακολουθεί να είναι δυνατή η έκδοση πιστοποιητικών εθνικής ασφάλειας δυνάμει του νόμου του 1998 για την προστασία των δεδομένων. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να περιγράψει στο σχέδιο απόφασης επάρκειας τους μηχανισμούς προσφυγής και εποπτείας όσον αφορά τα πιστοποιητικά που εκδίδονται δυνάμει του νόμου του 1998 για την προστασία των δεδομένων. Τέλος, το ΕΣΠΔ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμπεριλάβει στο σχέδιο απόφασης επάρκειας τον αριθμό των ισχυόντων πιστοποιητικών που έχουν εκδοθεί δυνάμει του νόμου του 1998 για την προστασία των δεδομένων και να παρακολουθεί προσεκτικά την πτυχή αυτή.

3.2.2.2 Αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων στο πλαίσιο της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου

42. Το ΕΣΠΔ τονίζει ότι το άρθρο 11 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου απαγορεύει την κατάρτιση προφίλ που έχει ως αποτέλεσμα διακρίσεις εις βάρος φυσικών προσώπων με βάση τις ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ωστόσο, το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι το άρθρο 50 του DPA 2018, το οποίο καθορίζει τους ειδικούς κανόνες για την αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, δεν προβλέπει παρόμοια απαγόρευση.
43. Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αποσαφηνίσει το σημείο αυτό και να αναφέρει ρητά τις διαπιστώσεις της στην απόφαση επάρκειας. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρακολουθεί στενά τις υποθέσεις που σχετίζονται με αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων και κατάρτιση προφίλ.
44. Σύμφωνα με τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου «[τ]ο δίκαιο της τρίτης χώρας θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να προβλέπει τις απαραίτητες εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων. Συναφώς, θα πρέπει να λαμβάνεται επίσης υπόψη η ύπαρξη μηχανισμού για την ενημέρωση των αρμόδιων αρχών του σχετικού κράτους μέλους για οποιαδήποτε περαιτέρω επεξεργασία, όπως η χρήση των διαβιβαζόμενων δεδομένων για τη μεγάλης κλίμακας κατάρτιση προφίλ»²⁹.
45. Το ΕΣΠΔ καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το στοιχείο αυτό με βάση την καθοδήγηση που έχει παράσχει το ΕΣΠΔ στα σημεία αναφοράς που εξέδωσε.

3.2.3 Περαιτέρω διαβιβάσεις

46. Σύμφωνα με τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, οι περαιτέρω διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον αρχικό αποδέκτη σε άλλη τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό δεν πρέπει να υπονομεύουν το προβλεπόμενο στην Ένωση επίπεδο προστασίας των φυσικών προσώπων τα δεδομένα των οποίων διαβιβάζονται. Συνεπώς, τέτοιες περαιτέρω διαβιβάσεις δεδομένων θα πρέπει να επιτρέπονται μόνο όταν διασφαλίζεται η συνέχεια ως προς το επίπεδο προστασίας που παρέχεται βάσει του δικαίου της Ένωσης. Το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι, όπως επισήμανε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην αξιολόγησή της, οι διατάξεις του μέρους 3 κεφάλαιο 5 του DPA 2018, και ιδίως το άρθρο 73, παρέχουν όντως, καταρχήν, επίπεδο προστασίας που είναι ουσιαστικά ισοδύναμο με εκείνο που εγγυάται το

²⁹ Βλ. συστάσεις 1/2021 του ΕΣΠΔ σχετικά με τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, σημεία 59-61.

δίκαιο της ΕΕ, όσον αφορά τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρχή επιβολής του νόμου του Ηνωμένου Βασιλείου σε τρίτη χώρα.

47. Πρώτον, το άρθρο 73 παράγραφος 1 στοιχείο β) του DPA 2018 προβλέπει κυρίως ότι υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων δεν μπορεί να διαβιβάσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτη χώρα ή σε διεθνή οργανισμό εκτός εάν «σε περίπτωση που τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αρχικά διαβιβάστηκαν ή διατέθηκαν με άλλον τρόπο στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή σε άλλη αρμόδια αρχή από κράτος μέλος πλην του Ηνωμένου Βασιλείου, το εν λόγω κράτος μέλος, ή οποιοδήποτε πρόσωπο εγκατεστημένο στο εν λόγω κράτος μέλος το οποίο είναι αρμόδια αρχή για τους σκοπούς της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, έχει επιτρέψει τη διαβίβαση σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους». Οι διατάξεις αυτές φαίνεται να συνάδουν με τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, όπου προβλέπεται ότι πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η ύπαρξη μηχανισμού για την ενημέρωση των αρμόδιων αρχών του σχετικού κράτους μέλους και την έγκριση από αυτές της περαιτέρω διαβίβασης των δεδομένων. Ο αρχικός αποδέκτης των δεδομένων που διαβιβάζονται από την ΕΕ θα πρέπει να φέρει την ευθύνη και να μπορεί να αποδείξει ότι η σχετική αρμόδια αρχή του κράτους μέλους έχει εγκρίνει την περαιτέρω διαβίβαση, καθώς και ότι παρέχονται οι κατάλληλες εγγυήσεις για την περαιτέρω διαβίβαση των δεδομένων ελλείψει απόφασης επάρκειας σχετικά με την τρίτη χώρα στην οποία πρόκειται να διαβιβαστούν περαιτέρω τα δεδομένα. «Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ύπαρξη υποχρέωσης ή δέσμευσης για την εφαρμογή σχετικών κωδικών χειρισμού που καθορίζονται από τις διαβιβάζουσες αρχές των κρατών μελών»³⁰.
48. Το ΕΣΠΔ καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το στοιχείο αυτό με βάση την καθοδήγηση που έχει παράσχει το ΕΣΠΔ με τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου.
49. Δεύτερον, όπως αναλύεται στην αιτιολογική σκέψη 81 του σχεδίου απόφασης, ο υπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου έχει την εξουσία να αναγνωρίσει τρίτη χώρα (ή έδαφος ή τομέα εντός τρίτης χώρας), διεθνή οργανισμό ή περιγραφή τέτοιας χώρας, εδάφους, τομέα ή οργανισμού ως διασφαλίζοντα επαρκές επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατόπιν διαβούλευσης με το ICO³¹. Κατά την αξιολόγηση της επάρκειας του επιπέδου προστασίας, ο υπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ίδια στοιχεία που οφείλει να αξιολογεί και η Επιτροπή βάσει του άρθρου 36 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως γ) της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, ερμηνευόμενου σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 67 της ίδιας οδηγίας και τη διατηρούμενη νομολογία της ΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι, κατά την αξιολόγηση της επάρκειας του επιπέδου προστασίας τρίτης χώρας, το σχετικό κριτήριο θα είναι αν η εν λόγω τρίτη χώρα εξασφαλίζει επίπεδο προστασίας «ουσιαστικά ισοδύναμο» με εκείνο που εξασφαλίζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο. Μολονότι το ΕΣΠΔ σημειώνει τη δυνατότητα του Ηνωμένου Βασιλείου, δυνάμει του DPA 2018, να αναγνωρίζει εδάφη ως παρέχοντα επαρκές επίπεδο προστασίας βάσει του πλαισίου προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου, το ΕΣΠΔ επιθυμεί να τονίσει ότι τα εν λόγω εδάφη ενδέχεται να μην αποτελούν αντικείμενο, έως σήμερα, απόφασης επάρκειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αναγνωρίζει επίπεδο προστασίας «ουσιαστικά

³⁰ Βλ. συστάσεις 1/2021 του ΕΣΔΠ σχετικά με τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, σημεία 55 και 56.

³¹ Βλ. άρθρο 182 παράγραφος 2 του DPA 2018. Βλ. επίσης το έγγραφο Memorandum of Understanding on the role of the ICO in relation to new UK adequacy assessments, <https://ico.org.uk/about-the-ico/news-and-events/news-and-blogs/2021/03/secretary-of-state-for-the-department-for-dcms-and-the-information-commissioner-sign-memorandum-of-understanding/>.

ισοδύναμο» με εκείνο που εξασφαλίζεται στην ΕΕ. Το γεγονός αυτό μπορεί να δημιουργήσει πιθανούς κινδύνους όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται από την ΕΕ, ιδίως αν το πλαίσιο προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου αποκλίνει από το κεκτημένο της ΕΕ στο μέλλον. Πρέπει να σημειωθεί ότι, τον Ιούλιο του 2020, το ΔΕΕ, στην υπόθεση-ορόσημο Schrems II³² κήρυξε ανίσχυρη την απόφαση για την ασπίδα προστασίας της ιδιωτικής ζωής των ΗΠΑ, διότι, σύμφωνα με το ΔΕΕ, το νομικό πλαίσιο των ΗΠΑ δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι παρέχει ουσιαστικά ισοδύναμο επίπεδο προστασίας σε σύγκριση με το επίπεδο προστασίας της ΕΕ. Ωστόσο, οι ήδη εκδοθείσες αποφάσεις του ΔΕΕ, οι οποίες θεωρούνται διατηρούμενη νομολογία στο νομικό πλαίσιο του Ηνωμένου Βασιλείου, ενδέχεται να μη δεσμεύουν πλέον το Ηνωμένο Βασίλειο, δεδομένου ιδίως ότι το Ηνωμένο Βασίλειο έχει τη δυνατότητα να τροποποιήσει το διατηρούμενο δίκαιο της ΕΕ μετά τη λήξη της περιόδου-γέφυρας και ότι το Ανώτατο Δικαστήριό του δεν δεσμεύεται από τη διατηρούμενη νομολογία της ΕΕ³³.

50. **Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρακολουθεί στενά τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης της επάρκειας από τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά άλλες τρίτες χώρες, κυρίως όσον αφορά τρίτες χώρες που δεν αναγνωρίζονται από την ΕΕ ως παρέχουσες επαρκές επίπεδο προστασίας βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου.**
51. Σε περίπτωση που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπιστώσει ότι δεν εξασφαλίζεται ουσιαστικά ισοδύναμο επίπεδο προστασίας με αυτό που διασφαλίζεται εντός της ΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 36 της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, από τρίτη χώρα η οποία έχει κριθεί ως παρέχουσα επαρκές επίπεδο προστασίας από το Ηνωμένο Βασίλειο, **το ΕΣΠΔ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα, όπως, για παράδειγμα, να προβεί στην τροποποίηση της απόφασης επάρκειας του Ηνωμένου Βασιλείου ώστε να θεσπιστούν ειδικές εγγυήσεις για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που προέρχονται από την ΕΕ και/ή να εξετάσει το ενδεχόμενο αναστολής της απόφασης επάρκειας του Ηνωμένου Βασιλείου, αν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται από την ΕΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο αποτελούν αντικείμενο περαιτέρω διαβιβάσεων στην εν λόγω τρίτη χώρα βάσει κανονισμού του Ηνωμένου Βασιλείου περί επάρκειας.**
52. **Τέλος, όσον αφορά τις διεθνείς συμφωνίες που έχουν συναφθεί ή που θα συναφθούν στο μέλλον από το Ηνωμένο Βασίλειο και την πιθανή πρόσβαση αρχών τρίτων χωρών που αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη των συμφωνιών αυτών σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΕ, το ΕΣΠΔ συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει την αλληλεπίδραση μεταξύ του πλαισίου προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου και των διεθνών δεσμεύσεών του, ιδίως προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχιση του επιπέδου προστασίας στην περίπτωση περαιτέρω διαβιβάσεων σε άλλες τρίτες χώρες, βάσει απόφασης περί επάρκειας του Ηνωμένου Βασιλείου, δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που έχουν διαβιβαστεί από την ΕΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο· και να παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις και να αναλαμβάνει σχετική δράση, όπου απαιτείται, όσον αφορά τη σύναψη διεθνών συμφωνιών μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και τρίτων χωρών που ενδέχεται να υπονομεύσουν το επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που παρέχεται στην ΕΕ. Για παράδειγμα, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναφερθεί στο γεγονός ότι η συμφωνία Ηνωμένου Βασιλείου – ΗΠΑ για τον νόμο CLOUD³⁴ μπορεί να επηρεάσει τις περαιτέρω**

³² Βλ. απόφαση του ΔΕΕ της 16ης Ιουλίου 2020 στην υπόθεση C-311/18, Data Protection Commissioner κατά Facebook Ireland Ltd και Maximilian Schrems, ECLI:EU:C:2020:559 (στο εξής: Schrems II).

³³ Βλ. άρθρο 6 παράγραφοι 3 έως 6 του νόμου του 2018 για την αποχώρηση από την ΕΕ.

³⁴ Βλ. Agreement between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the United States of America on Access to Electronic Data for the Purpose of Countering Serious

διαβιβάσεις προς τις ΗΠΑ από παρόχους υπηρεσιών στο Ηνωμένο Βασίλειο, **το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι η έναρξη ισχύος της εν λόγω συμφωνίας ενδέχεται επίσης να επηρεάσει τις περαιτέρω διαβιβάσεις από αρχές επιβολής του νόμου του Ηνωμένου Βασιλείου, ιδίως σε σχέση με την έκδοση και διαβίβαση εντολών σύμφωνα με το άρθρο 5 της συμφωνίας Ηνωμένου Βασιλείου – ΗΠΑ για τον νόμο CLOUD.**

53. Το ΕΣΠΔ θεωρεί επίσης ότι η σύναψη μελλοντικών συμφωνιών με τρίτες χώρες για τους σκοπούς της συνεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου οι οποίες παρέχουν νομική βάση για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις εν λόγω χώρες μπορεί επίσης να επηρεάσει σημαντικά τους όρους περαιτέρω κοινοποίησης των συλλεγόμενων πληροφοριών, δεδομένου ότι οι εν λόγω συμφωνίες ενδέχεται να επηρεάσουν το νομικό πλαίσιο προστασίας των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου που έχει αξιολογηθεί.
54. **Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρακολουθεί συνεχώς αν η σύναψη μελλοντικών συμφωνιών μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και τρίτων χωρών μπορεί να επηρεάσει την εφαρμογή του δικαίου του Ηνωμένου Βασιλείου για την προστασία των δεδομένων, και να προβλέψει περαιτέρω περιορισμούς ή εξαιρέσεις όσον αφορά την περαιτέρω κοινοποίηση και την περαιτέρω χρήση και κοινολόγηση στο εξωτερικό πληροφοριών που συλλέχθηκαν για σκοπούς επιβολής του νόμου. Το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι οι εν λόγω πληροφορίες και αξιολογήσεις είναι απαραίτητες προκειμένου να είναι δυνατός ο ολοκληρωμένος έλεγχος του επιπέδου προστασίας που παρέχεται από το νομοθετικό πλαίσιο και τις πρακτικές του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά την κοινολόγηση στο εξωτερικό.**
55. Τέλος, το ΕΣΠΔ σημειώνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 76 παράγραφος 4 στοιχείο b) του DPA 2018 (Διαβιβάσεις βάσει ειδικών περιστάσεων), οι αρχές επιβολής του νόμου στο Ηνωμένο Βασίλειο μπορούν να διαβιβάζουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό όταν η διαβίβαση «είναι αναγκαία για τη λήψη νομικών συμβουλών σχετικά με οποιονδήποτε από τους σκοπούς επιβολής του νόμου». **Το ΕΣΠΔ τονίζει ότι το άρθρο 38 της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου δεν περιέχει αντίστοιχη διάταξη· ως εκ τούτου, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διευκρινίσει την έννοια των νομικών συμβουλών και το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ανταλλάσσονται σε τέτοιες περιπτώσεις.**

3.2.4 Περαιτέρω επεξεργασία, συμπεριλαμβανομένης της περαιτέρω κοινοποίησης για σκοπούς εθνικής ασφάλειας

56. Στα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι όσον αφορά την περαιτέρω επεξεργασία ή κοινολόγηση δεδομένων που διαβιβάζονται από την ΕΕ για σκοπούς άλλους από τους σκοπούς επιβολής του νόμου, όπως για σκοπούς εθνικής ασφάλειας, η επεξεργασία θα πρέπει επίσης να προβλέπεται από τον νόμο και να είναι απαραίτητη και αναλογική. Όπως αξιολογήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο σχέδιο απόφασής της, το άρθρο 36 παράγραφος 3 του DPA 2018, ο νόμος του 2017 για την ψηφιακή οικονομία (Digital Economy Act 2017), ο νόμος του 2013 για τη δίωξη του εγκλήματος και τα δικαστήρια και ο νόμος του 2017 για τη δίωξη σοβαρών εγκλημάτων (Serious Crime Act 2017) παρέχουν όντως σαφές νομικό πλαίσιο που επιτρέπει την περαιτέρω κοινοποίηση πληροφοριών, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω περαιτέρω κοινοποίηση θα πρέπει να συμμορφώνεται με τους κανόνες που ορίζονται στον DPA 2018.
57. Το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο της περαιτέρω επεξεργασίας για άλλους σκοπούς δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που έχουν διαβιβαστεί από την ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει εξετάσει

Crime, Ουάσινγκτον, ΗΠΑ, 3 Οκτωβρίου 2019, <https://www.gov.uk/government/publications/ukusa-agreement-on-access-to-electronic-data-for-the-purpose-of-counteracting-serious-crime-cs-usa-no62019>.

αν υπάρχουν μηχανισμοί για την ενημέρωση από τις αρχές επιβολής του νόμου του Ηνωμένου Βασιλείου των αρμόδιων αρχών των σχετικών κρατών μελών σχετικά με την πιθανή περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων. Ωστόσο, στα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου ορίζεται ότι το στοιχείο αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη³⁵. Επιπλέον, η ύπαρξη τέτοιου μηχανισμού για την ενημέρωση των αρμόδιων αρχών των σχετικών κρατών μελών ως προς την περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων για σκοπούς επιβολής του νόμου θεωρείται επίσης στοιχείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη βάσει των σημείων αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου³⁶.

58. **Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμπληρώσει την ανάλυσή της με πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη μηχανισμών βάσει των οποίων οι αρχές επιβολής του νόμου του Ηνωμένου Βασιλείου ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές των σχετικών κρατών μελών για πιθανή περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων που έχουν διαβιβαστεί από την ΕΕ.**
59. Επιπλέον, όσον αφορά την κοινοποίηση δεδομένων που έχουν συλλεχθεί από αρχή επιβολής του ποινικού δικαίου σε υπηρεσία πληροφοριών για σκοπούς εθνικής ασφάλειας, η νομική βάση που επιτρέπει την εν λόγω περαιτέρω κοινοποίηση είναι ο νόμος του 2008 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (Counter Terrorism Act 2008). Ως προς το σημείο αυτό, το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι το πεδίο εφαρμογής και οι διατάξεις του άρθρου 19 του νόμου του 2008 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας δεν εξετάζονται πλήρως στην αξιολόγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και ενδέχεται να συνεπάγονται περαιτέρω χρήση ευρύτερης φύσης, ιδίως όσον αφορά το άρθρο 19 παράγραφος 2 του νόμου του 2008 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, όπου προβλέπεται ότι «*οι πληροφορίες που λαμβάνονται από οποιαδήποτε υπηρεσία πληροφοριών σε σχέση με την εκτέλεση οποιουδήποτε εκ των καθηκόντων της μπορούν να χρησιμοποιούνται από την εν λόγω υπηρεσία σε σχέση με την εκτέλεση οποιουδήποτε άλλου καθήκοντός της*». Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ υπογραμμίζει ότι, όταν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία ή κοινολογούνται, τα δεδομένα θα πρέπει να τυγχάνουν του ιδίου επιπέδου προστασίας όπως όταν υποβλήθηκαν στην αρχική επεξεργασία από την αποδέκτρια αρμόδια αρχή.

3.3 Εποπτεία και επιβολή

60. Το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι η εποπτεία των υπηρεσιών επιβολής του ποινικού δικαίου διασφαλίζεται από συνδυασμό διαφόρων επιτρόπων, επιπλέον του ICO. Στο σχέδιο διαπιστώσεων όσον αφορά την επάρκεια αναφέρεται ο Επίτροπος Ερευνητικών Εξουσιών (Investigatory Powers Commissioner, στο εξής: IPC), ο Επίτροπος για τη Διατήρηση και Χρήση Βιομετρικού Υλικού, καθώς και ο Επίτροπος για τις Κάμερες Παρακολούθησης. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι το ΔΕΕ έχει επανειλημμένα τονίσει την ανάγκη για ανεξάρτητη εποπτεία. Ιδιαίτερη σημασία για τα ζητήματα πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο έχει ο IPC. Το ΕΣΠΔ αντιλαμβάνεται ότι ο IPC είναι «δικαστικός επίτροπος», όπως οι λοιποί δικαστικοί επίτροποι που αναφέρονται στο πλαίσιο του κεφαλαίου για την εθνική ασφάλεια, και ότι οι εν λόγω δικαστικοί επίτροποι απολαύουν της ανεξαρτησίας των δικαστών, και όταν υπηρετούν ως επίτροποι. Όσον αφορά το Γραφείο του IPC, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξηγεί στην αιτιολογική σκέψη 245 του σχεδίου απόφασης ότι λειτουργεί ανεξάρτητα ως επονομαζόμενος «ανεξάρτητος φορέας», ενώ χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Εσωτερικών.

³⁵ Βλ. συστάσεις 1/2021 του ΕΣΔΠ σχετικά με τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, σημείο 41 και υποσημείωση 39.

³⁶ Βλ. συστάσεις 1/2021 του ΕΣΔΠ σχετικά με τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου, σημείο 40.

61. Επιπλέον, ο IPC είναι επίσης αρμόδιος για την εκ των υστέρων εποπτεία των μέτρων επιτήρησης. Ωστόσο, φαίνεται ότι στο πλαίσιο του καθήκοντος αυτού ο ρόλος του IPC είναι να διατυπώνει συστάσεις σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης και να ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων, αν το σφάλμα είναι σοβαρό και η ενημέρωση του προσώπου είναι προς το δημόσιο συμφέρον.
62. Το ΕΣΠΔ δεν εντόπισε στο σχέδιο απόφασης περαιτέρω ενδείξεις για την αξιολόγηση της ανεξαρτησίας του Επιτρόπου για τη Διατήρηση και τη Χρήση Βιομετρικού Υλικού, καθώς και του Επιτρόπου για τις Κάμερες Παρακολούθησης.
63. **Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλείται να αξιολογήσει περαιτέρω την ανεξαρτησία των δικαστικών επιτρόπων, και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο επίτροπος δεν ασκεί (πλέον) καθήκοντα δικαστή, καθώς και να αξιολογήσει την ανεξαρτησία του Επιτρόπου για τη Διατήρηση και Χρήση Βιομετρικού Υλικού, καθώς και του Επιτρόπου για τις Κάμερες Παρακολούθησης.**